

Riktlinjer för granskningsprocessen inför beslut om disputation vid Institutionen för Asien- och Mellanösternstudier

Revidering av lokala riktlinjer för granskningsprocessen inför beslut om disputation vid Institutionen för Asien- och Mellanösternstudier, fastställda av Institutionsstyrelsen 2018-11-07, senast reviderade 2024-10-23.

Vid Institutionen för Asien- och Mellanösternstudier gäller följande vid granskning av doktorsavhandlingar:

1. Obligatoriska seminarier (i enlighet med ASP)

- Avhandlingsarbetet presenteras för, och granskas av, institutionens övriga forskare och lärare vid minst tre seminarietillfällen samt vid ett slutseminarium.
- Det första seminariet bör omfatta forskningsplan och ungefärlig tidsplan och bör ske inom det första studieåret (10 %).
- Det andra seminariet bör hållas när minst hälften av avhandlingsarbetet är klart (50 %). Vid det andra seminariet bör en extern disputerad forskare med särskild expertis inom avhandlingsprojektets område delta, möjligen också från närliggande språk/områden.
- Det tredje seminariet bör omfatta en mer eller mindre fullständig analys och preliminära resultat (80 %). Vid det tredje seminariet ska en extern disputerad forskare med särskild expertis inom avhandlingsprojektets område delta.
- Slutgranskning av avhandlingsmanus sker i form av ett slutseminarium med extern opponenter och sker normalt ca sex månader före planerat disputationsdatum. Se 2. nedan
- Före disputationen ska avhandlingen dessutom granskas av två forskare i enlighet med 3. nedan.
- Ersättningsnivån för externa granskare vid de obligatoriska seminarierna sätts till 3000 kronor. För de externa granskare som deltar på campus ersätts även rese- och

hotellkostnader och de erbjuds hålla ett föredrag vid institutionen som arvodas enligt gängse schablonbestämd taxa för föreläsningar.

2. Slutseminarium

- Slutseminariet är obligatoriskt.
- När doktorand, huvudhandledare och handledare fattat beslut om slutseminarium utses en opponent på förslag av handledare och forskarstuderande.
- Schemaläggning sker i överenskommelse mellan berörda, och anslås i institutionens kalendarium.
- Opponent arvodas med 5 000 kr och i förekommande fall betalas även resekostnader.

Slutseminariets genomförande

- Slutseminariet ska behandla ett utkast till **fullständigt avhandlingsmanus** med alla centrala avsnitt på plats (inklusive inlednings- och avslutningskapitel) och genomgången formalia (språk, noter och referenser). Dock ska eventuell språkgranskning ske efter slutseminarium och de interna läsarnas kommentarer.
- Seminariet tar i normalfallet minst 2 timmar i anspråk.
- Ordförande för seminariet är annan person än handledare.
- Opponenten bör vara disputerad, extern, och ha särskilt goda kunskaper inom avhandlingsprojektets område.
- Opponenten ska i sin granskning utgå från examensmålen så som de anges i forskarutbildningsämnets allmänna studieplan.
- Opponenten ansvarar för seminariets uppläggning, men i grova drag ska disputationens standardmodell följas (kort sammanfattning 15–20 min, dialog mellan opponent och respondent 60–90 min, tid för frågor från övriga seminariedeltagare 30–45 min).
- Opponenten instrueras av studierektor för utbildning på forskarnivå före seminariet om sin uppgift.

Efter slutseminariet

- Opponent, handledare och doktorand sammanträder i direkt anslutning till slutseminariet för att diskutera kvaliteten av avhandlingstexten för att göra en samlad bedömning av vad som behöver göras för att få acceptabel kvalitet på texten inför disputationen (den forskarstuderande kan välja att inte vara med på mötet).

- Kommittén sammanställer ett skriftligt **slutseminarieprotokoll** som tar i beaktande de Examensmål för doktoranden som står angivna i den Allmänna studieplanen (ASP) för det aktuella forskarutbildningsämnet.
- Slutseminarieprotokollet ska förmedlas till den forskarstuderande, till studierektor för utbildning på forskarnivå, samt till utsedda slutläsare så att dessa får tillgång till information från slutseminariet och bedömningskommitténs samlade bedömning. Huvudhandledaren har ansvar för att cirkulation av protokollet sker till nämnda parter. Det åligger handledarna att följa upp att de ändringar som föreslås i protokollet utförs av den forskarstuderande.
- Då den forskarstuderande har reviderat manus med ledning av de kommentarer som har lämnats vid slutseminariet ska handledarna ta del av den nya versionen av manuskriptet; ev. kan ytterligare omarbetningar eller smärre korrigeringar krävas.

3. Slutläsare

- Prefekten och huvudhandledaren utser i samråd minst två slutläsare.
- Slutläsarna ska vara disputerade och de kan utses externt. Det finns möjlighet att opponenter vid slutseminariet kan agera som slutläsare.
- Extern slutläsare arvoderas med 2000 kr.
- Minst en av dem ska representera forskarutbildningsämnet vid institutionen.
- Slutläsarna ska avge var sitt yttrande om att disputationen tillrådes eller bör avrådas ifrån. Tillstyrkan kan ha som villkor att smärre korrigeringar görs i manuskriptet. I sådana fall ska korrigeringskraven tydligt anges i punktform i respektive slutläsares yttrande. Yttrandet ska i övrigt motiveras kort och skickas till huvudhandledaren och studierektor för utbildning på forskarnivå senast ca. 8 veckor efter att avhandlingsmanuskriptet mottagits, om inte särskilda skäl föreligger. Om arbetet försenas meddelas huvudhandledaren och studierektor för utbildning på forskarnivå.
- Om någon av slutläsarna avråder från disputation ska en detaljerad skriftlig redogörelse för vilka eventuella kompletteringar och justeringar som måste göras för att disputation ska kunna tillrådas lämnas till huvudhandledaren och studierektor för utbildning på forskarnivå.

4. Beslut om disputation

- Beslut om huruvida disputation ska tillrådas eller ej fattas av prefekten i samråd med huvudhandledaren.

5. Fakultetsopponent och betygsnämnd

- Fakultetsopponent och betygsnämnd utses av Humanistiska fakultetsnämnden på förslag från institutionens prefekt. Prefekten ska samråda med huvudhandledaren innan förslaget lämnas till fakultetsnämnden. Fakultetsopponent ska enligt gällande regler vara extern och får inte vara identisk med opponent vid slutventileringen. Personer som tidigare utsetts till granskare eller slutläsare får inte ingå i betygsnämnden.

6. Disputationen

- Disputationen genomförs i enlighet med ”Regler för utbildning och examination på forskarnivå vid Humanistiska fakulteten”, dnr SU FV-1.1.2-1266-19, samt ”Anvisningar för disputationsakten vid Humanistiska fakulteten”, dnr SU FV-1.1.21934-19.
- Ersättning för kostnader i samband med disputation regleras i enlighet med ”Anvisningar för disputationsakten vid Humanistiska fakulteten”, dnr SU FV-1.1.21934-19.

7. Tidsåtgång från manuskript till disputation

Det är svårt att ange exakt hur lång tid det tar från det att manuskriptet är färdigskrivet tills disputationen kan genomföras. Följande är en ungefärlig uppskattning av de olika moment som återstår efter manuskriptets färdigställande. Denna tid ska räknas in i doktorandtiden.

- Från manuskript till slutseminarium. Opponenten bör ges åtminstone tre veckors lästid.
- Efter slutseminariet ska revideringar normalt göras. Detta kan ta 4-8 veckor beroende på omfattningen.
- Efter revideringar ska texten ges till två interna läsare, som ges ca. 8 veckors lästid (se ovan).

- d) Efter slutläsning kan vissa revideringar behöva göras. Normalt bör detta inte ta mer än ca. 3 veckor.
- e) Medan slutläsningen pågår kan handledare och doktorand diskutera opponenter och ledamöter i betygskommittén.
- f) Efter slutläsning, på villkor att slutläsarna tillstyrker disputation, ska dag för disputation bestämmas, ansökan om disputation skickas in, och lokal bokas. I ansökan ska opponenter och kommittéledamöter anges.
- g) När de revideringar som föreslagits av slutläsarna har genomförts ska texten skickas till språkgranskning, såvida inte doktoranden är modersmålstalande på det språk som avhandlingen skrivs på, svenska eller engelska. Även då en modersmålstalare har skrivit bör en korrekturläsning göras, vilket kan ta cirka 4-6 veckor.
- h) Efter språkgranskningen bör man räkna med 1-2 veckor för korrigeringar.
- i) När de slutliga språkliga korrigeringarna har genomförts, och i förekommande fall, ett index har gjorts, ska manuskriptet skickas till tryckning. Opponent och ledamöterna i betygskommittén ska ges tillgång till avhandlingen minst tre veckor före disputationen. Tryckningen, inklusive kontrolläsning, kan ta 2-3 veckor eller mer.

Om man adderar antal veckor får man som resultat att det tar mellan ca 25 och 33 veckor (5,75 och 7,59 månader) från manuskript till disputation. Eftersom man normalt får räkna med att ovanstående process inte löper på exakt vecka för vecka bör man räkna med minst tre månader extra. Detta beror på t.ex. semestertider, hur snabbt man kan bestämma slutseminarium, när slutläsarna har tid att läsa (ca. åtta veckor) och även fakultetsnämndens mötestider (opponent och betygskommitté antas av fakultetsnämnden). Vi hamnar då på cirka 8-10 månader från färdigt manuskript till disputation. Vill man vara säker kan 10-12 månader vara en bra uppskattning med viss marginal.